

Slovenský rybársky zväz - Rada Žilina	
Dátum: 16-09-2015	
Evidenčné číslo: 2086	Číslo spisu:
Príslušnosť:	Vybavuje:

Bratislava 9. septembra 2015
Číslo: 4949/2015-1.10.2 (10/2015-rozkl.)

Rozhodnutie

Podľa § 61 ods. 2 a 3 v spojení s § 59 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, na základe rozkladu Slovenského rybárskeho zväzu - Rady Žilina a rozkladu Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko a na návrh Osobitnej komisie ministra životného prostredia Slovenskej republiky pre konanie vo veciach rozkladov

m e n í m

rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru štátnej správy ochrany prírody č. 2415/2015-2.3 z 9. 2. 2015, ktorým rozhodlo o žiadosti Slovenského rybárskeho zväzu - Rady Žilina z 11. 06. 2014 tak, že výrok tohto rozhodnutia má toto znenie:

"Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej správy ochrany prírody ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s § 65 ods. 1 písm. h) a § 40 ods. 2 a 3 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov na základe žiadosti Slovenského rybárskeho zväzu - Rady Žilina, Andreja Kmet'a 20, 010 55 Žilina, doručenej 12. 6. 2014,

A. p o v o ľ u j e v ý n i m k u

zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Výnimkou sa povoľuje Slovenskému rybárskemu zväzu - Rade Žilina úmyselne usmrcovať a rušiť jedince chráneného druhu živočícha – kormorána veľkého (*Phalacrocorax carbo*) od 1. 9. do 31. 3. kalendárneho roka v lovných rybárskych revíroch v jeho užívaní, s výnimkou revírov, uvedených v prílohe č. 1 tohto rozhodnutia. V rybárskych revíroch Dunaj č. 4 (2-0620-1-1), Dunaj č. 2 (2-0490-1-1) a Dunaj č. 1 (2-0480-1-1) sa povoľuje táto výnimka len v ich častiach, vymedzených na ľavostrannej brehovej línii koryta rieky Dunaj vzdialenosťami 100 m v smere toku a 100 metrov proti prúdu od ústí riek Morava, Váh, Ipel' a Hron.

B. p o v o ľ u j e v ý n i m k u

zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Výnimkou sa povoľuje Slovenskému rybárskemu zväzu – Rade Žilina úmyselne usmrcovať a úmyselne rušiť jedince chráneného druhu živočícha - kormorána veľkého (*Phalacrocorax carbo*) vo vybraných chovných rybárskych revíroch v jeho

užívaní, ktorých zoznam tvorí prílohu č. 2 tohto rozhodnutia. V rybárskych revíroch Čičovské rybníky (2-0310-1-2), VN Bátka (3-4910-1-2), VN Martinová (3-5380-1-2) a Rybníky Brzotín (4-2210-1-2) sa povoľuje úmyselne rušiť a úmyselne usmrcovať jedince kormorána veľkého od 1. 7. do 31. 3. kalendárneho roka, na ostatných chovných rybárskych revíroch, uvedených v prílohe č. 2 tohto rozhodnutia, sa povoľuje táto výnimka celoročne.

C. nepovoľuje výnimku

zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Výnimkou sa nepovoľuje Slovenskému rybárskemu zväzu - Rade Žilina úmyselne usmrcovať a rušiť jedince chráneného druhu živočicha – kormorána veľkého (*Phalacrocorax carbo*) v ostatných rybárskych revíroch v jeho užívaní, ktoré nie sú súčasťou zoznamu rybárskych revírov podľa prílohy č. 2 tohto rozhodnutia a ktorých sa týka nepovolenie výnimky, resp. jej obmedzené povolenie podľa časti A a B výroku tohto rozhodnutia.

Podmienky povolenia výnimky v zmysle § 82 ods. 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov:

1. Žiadateľ oznámi (písomne alebo elektronickou poštou) časový harmonogram, ako aj zoznam lokalít, najneskôr 1 deň pred realizáciou povolených činností územne príslušnému organizačnému útvaru Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky.
2. Odstrel kormoránov bude žiadateľ realizovať len na pobrežných pozemkoch, t. j. najviac 100 m od brehovej čiary.
3. Na kormorány veľké možno strieľať len za podmienky, že nebudú letieť v krdli s inými druhmi vtákov.
4. Počet odstrelených jedincov kormorána veľkého v jednom roku bude max. 1300.
5. Vykonaný odstrel s uvedeným počtom usmrtených jedincov kormorána veľkého žiadateľ bezprostredne ohlási (do 5 dní) územne príslušnému organizačnému útvaru Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky.
6. Ďalšie nakladanie s ulovenými jedincami kormorána veľkého žiadateľ dohodne so Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky.
7. O usmrtených jedincoch bude žiadateľ viesť evidenciu, ktorá bude obsahovať dátum a čas ich odstrelu, názov lokality, počet pozorovaných kormoránov veľkých počas poľovačky, počet ulovených (príp. poranených a nenájdenných) jedincov a poverenú osobu (subjekt), vykonávajúcu odstrel.
8. Žiadateľ doručí každoročne Štátnej ochrane prírody Slovenskej republiky k 30. 4. príslušného kalendárneho roka správu, ktorá bude obsahovať vyhodnotenie početnosti zimujúcej populácie kormoránov veľkých na lokalitách, kde je povolený odstrel, zistené nocoviská a početnosť kormoránov veľkých na nich, zhodnotenie účinnosti povoleného úmyselného rušenia a úmyselného usmrčovania a štatistiku, vypracovanú z údajov, vedených podľa bodu 7.

Výnimky povolené v bode A. a B. tohto rozhodnutia platia do 31. 3. 2020."

Odôvodnenie:

Slovenský rybársky zväz - Rada Žilina, Andreja Kmeťa 20, 010 55 Žilina (ďalej len "žiadateľ") požiadal listom z 11. 6. 2014 Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej správy ochrany prírody (ďalej len „ministerstvo“) o povolenie výnimky zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o ochrane prírody"), a to na vyrušovanie a odstrel chráneného živočícha, kormorána veľkého (*Phalacrocorax carbo*), na všetkých lovných rybárskych revíroch a kaprových chovných rybárskych revíroch v správe žiadateľa na obdobie 10 rokov, a to od termínu 31. 3. 2015 do 31. 3. 2025. Žiadateľ požiadal, aby vyrušovanie a odstrel kormorána veľkého na kaprových chovných rybárskych revíroch v správe Slovenského rybárskeho zväzu – Rady Žilina bolo možné vykonávať celoročne, na všetkých ostatných rybárskych revíroch v termíne od 1. 9. do 31. 3. a množstvo odstrelených jedincov kormorána nebude limitované.

Dôvodom podanej žiadosti sú škody spôsobované kormoránom veľkým na rybách v rybárskych revíroch v užívaní žiadateľa.

Ministerstvo podľa § 82 ods. 7 zákona o ochrane prírody zverejnilo na svojej internetovej stránke informáciu o začatí konania a určilo lehotu písomného alebo elektronického potvrdenia záujmu byť účastníkom tohto konania. Do konania sa prihlásila listom z 19. 6. 2014 Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko, Mlynské nivy 41, 821 09 Bratislava 2 (ďalej len "SOS/BirdLife").

Ministerstvo požiadalo listom č. 6332/2014-2.3 z 13. 6. 2014 Štátnu ochranu prírody Slovenskej republiky (ďalej len „ŠOP SR“) o odborné stanovisko k žiadosti žiadateľa. Ministerstvo nedoručené stanovisko k určenému termínu (1. 7. 2014) urgovalo elektronickou poštou 22. 9. 2014. ŠOP SR listom č. ŠOP SR/4978/2014 z 31. 10. 2014 požiadala ministerstvo o predĺženie termínu na zaslanie stanoviska do 7. 11. 2014. ŠOP SR svoje stanovisko č. ŠOP SR/4369/2014 doručila ministerstvu 13. 11. 2014.

ŠOP SR vo svojom stanovisku odporučila ministerstvu povoliť výnimku zo zakázaných činností podľa § 35 ods. 1 písm. b) a c) zákona o ochrane prírody, t. j. povoliť odstrel a plašenie kormorána veľkého na lovných a chovných rybárskych revíroch, pričom navrhla ministerstvu určiť niekoľko podmienok vykonávania činnosti, zabezpečujúcich ochranu prírody a krajiny. ŠOP SR v uvedenom stanovisku neodporučila povoliť výnimku z podmienok ochrany kormorána veľkého na lokalitách Močanský ostrov a Senianske rybníky. Zároveň neodporučila povoliť výnimku na všetkých rybárskych revíroch, nachádzajúcich sa na území so 4. a 5. stupňom ochrany podľa zákona o ochrane prírody.

Listom č. 6332/2014-2.3 z 18. 11. 2014 ministerstvo v zmysle § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) oboznámilo účastníkov konania, že v konaní vo veci bolo ukončené zisťovanie stavu veci a obstarávanie podkladov a poučilo ich, že ako účastníci konania majú právo sa s podkladmi na vydanie rozhodnutia oboznámiť a následne sa k nim vyjadriť pred vydaním rozhodnutia, k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, a to v lehote do 7 dní odo dňa doručenia rozhodnutia.

K podkladom rozhodnutia sa žiadateľ vyjadril listom č. 2774/1862/14-OTV z 26. 11. 2014. SOS/BirdLife sa k podkladom rozhodnutia vyjadrila listom č. 105/2014/ACH z 27. 11. 2014.

Ministerstvo listom č. 6332/2014-2.3 z 8. 12. 2014 požiadalo ŠOP SR o stanovisko k vyjadreniam žiadateľa a SOS/BirdLife k podkladom rozhodnutia.

ŠOP SR v stanovisku č. ŠOP SR/5579/2014 z 19. 12. 2014 odporučila akceptovať väčšinu návrhov žiadateľa a SOS/BirdLife.

Ministerstvo následne vydalo rozhodnutie č. 2415/2015-2.3 z 9. 2. 2015 a doručilo ho účastníkom konania takto: žiadateľovi 16. 2. 2015 a SOS/BirdLife 15. 2. 2015.

Ministerstvo rozhodnutím povolilo žiadateľovi úmyselne usmrcovať a úmyselne rušiť jedince kormorána veľkého na všetkých lovných rybárskych revíroch v užívaní Slovenského rybárskeho zväzu, a to od 1. 9. do 31. 3. kalendárneho roka. Ďalej žiadateľovi povolilo na chovných rybárskych revíroch v užívaní žiadateľa celoročne úmyselne rušiť jedince kormorána veľkého a úmyselne ich usmrcovať od 1. 9. do 31. 3. kalendárneho roka a nepovolilo mu úmyselne rušiť a usmrcovať jedince kormorána veľkého na lokalitách Močiansky ostrov, Senianske rybníky, Brzotínske rybníky, Tachty, vodných nádržiach Martinová, Hostice, Chrámec, Bottovo, Gortva, Maňa a Sĺňava.

Na zabezpečenie ochrany prírody a krajiny ministerstvo v súlade s § 82 ods. 12 zákona o ochrane prírody v rozhodnutí určilo podrobnejšie podmienky vykonávania činnosti.

Platnosť výnimky ministerstvo v rozhodnutí určilo do 31. 3. 2020.

Proti rozhodnutiu ministerstva č. 2415/2015-2.3 z 9. 2. 2015 podal žiadateľ rozklad listom č. 575/225/15-OTV z 2. 3. 2015, podaným na poštovú prepravu 2. 3. 2015 a doručeným ministerstvu 3. 3. 2015.

V podanom rozklade žiadateľ uviedol, že na základe povolenej výnimky nebude mať ako užívateľ chovných rybárskych revírov možnosť efektívne chrániť ryby, ktoré sa v týchto revíroch vyskytujú. Chovné rybárske revíry sú podľa § 7 ods. 1 zákona č. 139/2002 Z. z. o rybárstve v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o rybárstve") určené na chov generáčnych a násadových rýb pre zarybňovanie rybárskych revírov.

Chovné rybárske revíry sa každoročne nasádzajú malými rybími násadami v mesiaci apríl a následne sa tieto ryby odchovávajú do novembra, kedy po jesenných výlovoch zostávajú rybníky a vodné nádrže väčšinou prázdne, t. j. bez vody a rýb. Povolená výnimka s termínom povoleného usmrcovania kormoránov na chovných rybárskych revíroch od 1. 9. do 31. 3. nekorešponduje s potrebou ochrany rybárskych revírov, pretože v hlavnej produkčnej sezóne, kedy ryby rastú a nemali by byť stresované kvôli optimalizácii prírastkov, nebude možné efektívne proti predátorovi zasiahnuť. Nebude tak možné zabrániť škodám na produkcii rýb, spôsobovaných kormoránmi vo vegetačnom období.

Žiadateľ v podanom rozklade uviedol, že ochrana a chov rýb je základná činnosť a povinnosť užívateľa, vyplývajúca z § 4 ods. 1 zákona o rybárstve. Je preto nevyhnutné chrániť

obsádky chovných rybárskych revírov najmä v produkčnom období. Práve vtedy dochádza k najvýznamnejším stratám na produkcii rýb. Tieto rybárske revíry zabezpečujú každoročne dostatok násadových rýb na zarybňovanie lovných rybárskych revírov na Slovensku, čo žiadateľovi ukladá za povinnosť § 6 zákona o rybárstve. Pravidelné zarybňovanie štátom pridelených rybárskych revírov má samozrejme pozitívny vplyv aj na výskyt iných chránených druhov živočíchov. Žiadateľ preto v tejto súvislosti uviedol, že pri ponechaní termínu možnosti usmrcovania kormorána veľkého na chovných revíroch tak, ako je uvedené v rozhodnutí, bude Slovenský rybársky zväz nútený žiadať štát o náhradu škody vzniknutej chráneným živočíchom, čo by mohlo zaťažiť štátny rozpočet.

Ďalším aspektom neodsúhlasenia celoročného usmrcovania kormorána na chovných rybárskych revíroch bude nevyhnutnosť zabezpečovania rybích násad nákupom od iných subjektov, a to aj v zahraničí. Toto znižuje mieru sebestačnosti, ale najmä spôsobuje riziká v oblasti prenosu nákazlivých chorôb rýb, ktoré sa v európskych chovoch vyskytujú.

Žiadateľ v podanom rozklade upozornil, že počas trvania poslednej povolenej výnimky na plašenie a odstrel kormorána veľkého, kedy bol na vybraných chovných rybárskych revíroch povolený celoročný odstrel a plašenie kormorána, nevznikli enormné škody na rybích obsádkach a tieto revíry bolo možné efektívne chrániť. Žiadateľ uviedol, že nemá vedomosť o tom, že povolenie celoročného lovu kormorána malo negatívny vplyv na iné druhy živočíchov, vyskytujúce sa v týchto biotopoch. Z týchto uvedených dôvodov žiadateľ požiadal, aby odvolací orgán rozhodol v časti B výroku rozhodnutia tak, aby mohol v chovných rybárskych revíroch v užívaní Slovenského rybárskeho zväzu kormorána celoročne nielen plašiť, ale aj usmrcovať, pretože iba letálne plašenie formou priameho usmrcovania kormoránov sa ukázalo aj v minulom období ako účinná forma znižovania škôd na rybách a rybárskych revíroch.

V časti C výroku rozhodnutia žiadateľ žiada, aby na VN Tachty, VN Martinová, VN Hostice, VN Chrámec, VN Bottovo mal možnosť úmyselne rušiť kormorána veľkého neletálnymi spôsobmi plašenia, napr. zábavnou pyrotechnikou od 1. 4. do 1. 11. a na VN Sĺňava v termíne od 1. 10. do 31. 3. kalendárneho roka.

V závere podaného rozkladu žiadateľ žiada odvolací orgán, aby napadnuté rozhodnutie ministerstva zrušil a vec vrátil ministerstvu na nové prejednanie a rozhodnutie.

K rozhodnutiu ministerstva č. 2415/2015-2.3 z 9. 2. 2015 podala rozklad aj SOS/BirdLife, a to listom č. 2415/2015-2.3 z 27. 2. 2015, doručeným ministerstvu 27. 2. 2015.

Podanie rozkladu odôvodnila najmä tým, že rozhodnutie ministerstva značne mení podmienky manažmentu zimujúcej a migrujúcej populácie kormoránov veľkých, platné v súčasnosti, pričom vo viacerých prípadoch rozhodnutie bude mať preukázateľne negatívny vplyv na vzácne a chránené druhy vtáctva, ako aj na druhy, ktoré sú predmetom ochrany v niektorých chránených vtáčích územiach (napr. v Chránenom vtáčom území Dunajské luhy a Chránenom vtáčom území Dubnické štrkovisko).

SOS/BirdLife za najviac problematickú považuje podmienku č. 1 rozhodnutia ministerstva, ktorá v prílohe uvádza zoznam lokalít, kde môže ŠOP SR po zhodnotení aktuálnej situácie zimujúceho, migrujúceho a hniezdiaceho vodného vtáctva priestorovo obmedziť, alebo časovo pozastaviť realizáciu povolených činností. V zozname lokalít sú pritom uvedené aj

lokality, kde je už teraz evidentné, že tu bude potrebné každoročne pozastaviť vykonávanie povolených činností. Takými sú: Dunaj č. 3 - ľavostranný priesakový kanál vodného diela, Dunaj č. 3 - odpadový kanál vodného diela, Dunaj č. 3 - zdrž vodného diela (Hrušov - Čunovo) a iné v Chránenom vtáčom území Dunajské luhy. Obzvlášť problematickou je podľa SOS/BirdLife lokalita Dunaj č. 3 - zdrž vodného diela (Hrušov - Čunovo). Slovenská republika len 1. 1. 2014 zmenou vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 440/2008 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Dunajské luhy, vyriešila problém konania Európskej komisie voči Slovenskej republike z dôvodu klesajúcej populácie zimujúcich husí a chochlačiek morských v tomto chránenom území tým, že sa tu vyčlenili lokality s prísnejšou ochranou vodného vtáctva. Jedna z týchto lokalít s prísnejšou ochranou vodného vtáctva je umiestnená priamo na lokalite, ktorá je súčasťou rozkladom napadnutého rozhodnutia ministerstva, a to Dunaj č. 3 - zdrž vodného diela (Hrušov - Čunovo). Rozhodnutie ministerstva umožní nielen plašenie kormoránov v období, kedy je tu možný lov na vodné vtáctvo, ale aj v období po skončení doby lovu na vodné vtáctvo, a to až do 31. marca. V dôsledku toho tu nebudú mať zimujúce husi žiadne obdobie pokoja. SOS/BirdLife v podanom rozklade upozornila, že ak napadnuté rozhodnutie ministerstva bude právoplatné, je pravdepodobné, že zmena vyhlášky, ktorou bolo vyhlásené Chránené vtáčie územie Dunajské luhy, bola zbytočná a neprinesie osôh pre ubúdajúce zimujúce populácie vodného vtáctva. Tieto populácie zimujúceho vtáctva sa v tomto území vyskytujú každoročne počas celej zimnej a jesennej migrácie. Ide o desaťtisíce jedincov, z ktorých kormorány veľké tvoria len niekoľko percent, no zdržiavajú sa na tých istých lokalitách. SOS/BirdLife preto považuje za principiálne zlé rozhodnutie, keď v snahe o manažment populácie niekoľkých stoviek jedincov zimujúceho kormorána veľkého v chránenom vtáčom území budú vyrušované aj desiatky tisíc jedincov iných druhov vodného vtáctva na ich najvýznamnejšom zimovisku v strednej Európe.

SOS/BirdLife v podanom rozklade upozornila aj na to, že lokalita Dunaj č. 3 - zdrž vodného diela (Hrušov - Čunovo), ako aj ostatné príľahlé lokality vodného diela Gabčíkovo, sú jediným pravidelným zimoviskom vzácneho kormorána malého na Slovensku. Vyskytuje sa tu každoročne v počte približne 500 jedincov, pričom na lokalite je jeho jediné známe nocovisko. Vzhľadom na to, že kormorán malý sa vyskytuje v zmiešaných krdľoch s kormoránom veľkým, existuje vysoké riziko jeho zámény, a teda aj odstrelu na Hrušovskej zdrži a príľahlých lokalitách. Riešením by bolo, aby sa rozhodnutie ministerstva zrušilo a v novom rozhodnutí sa pridala podmienka, že odstrel a plašenie kormorána veľkého sa nepovoľuje na rieke Dunaj a objektoch vodného diela Gabčíkovo, a to z dôvodu výskytu kormorána malého a ochrany zimovísk vodného vtáctva.

Podľa SOS/BirdLife problematické v napadnutom rozhodnutí ministerstva je aj to, že v jeho prílohe sú uvedené viaceré lokality, kde sú známe hniezdiská vodného vtáctva. Príkladom je Chránené vtáčie územie Dubnické štrkovisko. Obsadzovanie hniezdnych lokalít (kolónií čajok, chavkošov) na lokalite začína už koncom marca, kedy rozhodnutie ministerstva umožňuje odstrel kormoránov. V dôsledku ich plašenia tak môže dôjsť k opusteniu týchto vzácných kolónií. Kolónia chavkošov nočných na Dubnickom štrkovisku je pritom jedinou v celom Trenčianskom kraji. Toto riziko by podľa SOS/BirdLife znížilo riešenie, aké navrhla v prípade Dunaja. Podľa vyjadrenia SOS/BirdLife je potrebné, aby sa jej návrh zohľadnil aj na iných lokalitách s výskytom vzácných kolóniových hniezdičov. Ide pritom o malé lokality a ich vylúčením zo zoznamu by nedošlo k narušeniu logiky manažmentových pravidiel kormorána veľkého, ktoré sú dnes v Európe uplatňované.

Ministerstvo upovedomilo o podaných rozkladoch oboch účastníkov konania listom č. 2415/2015-2.3 z 10. 3. 2015.

SOS/BirdLife sa k obsahu podaného rozkladu žiadateľom vyjadrila listom č. 15/2015/JR z 20. 3. 2015 tak, že akceptuje návrh žiadateľa na zmenu rozhodnutia, t. j. súhlasí s možnosťou celoročného použitia letálnych prostriedkov na chovných rybníkoch a možnosťou plašenia kormoránov veľkých na VN Tachty, VN Martinová a ďalších uvedených rybárskych revíroch. Podľa vyjadrenia SOS/BirdLife tieto požiadavky žiadateľa neprotirečia ich požiadavkám v podanom rozklade a sú v zhode so zaužívaným manažmentom kormorána veľkého aj v iných štátoch a sú podložené vedeckými dátami. SOS/BirdLife vo vyjadrení k podanému rozkladu vychádzala z predpokladu, že ministerstvo účastníkom konania v rozkladoch v plnom rozsahu vyhovie, avšak požiadala, aby ministerstvo vykonalo pred rozhodnutím podľa § 57 ods. 1 správneho poriadku prerokovanie návrhu rozhodnutia, na ktorom by mohli obidvaja účastníci konania predložiť nové dôkazy k predloženým rozkladom.

Žiadateľ sa k rozkladu SOS/BirdLife vyjadril listom č. 569/420/15-OTV z 19. 3. 2015. Uviedol v ňom, že na rieke Dunaj a objektoch vodného diela Gabčíkovo môže byť lov kormoránov veľkých problematickejší kvôli veľkej rozlohe vodnej plochy. Žiadateľ sa vyjadril, že rešpektuje aj pripomienku o možnej zámene druhu s kormoránom malým. Súhlasil so skrátením termínu plašenia kormoránov od 1. 9. do termínu ukončenia poľovníckej sezóny lovu vodného vtáctva pri úplnom vylúčení lovu na rybárskych revíroch Dunaj č. 3 - ľavostranný priesakový kanál vodného diela, Dunaj č. 3 - odpadový kanál vodného diela, Dunaj č. 3 - zdrž vodného diela (Hrušov - Čunovo). Žiadateľ však požaduje ponechanie možnosti plašenia kormoránov veľkých v uvedenom termíne. Na lokalite Dubnické štrkovisko žiadateľ vo vyjadrení požaduje ponechanie pôvodného termínu plašenia a lovu, a to od 1. 9. do 31. 3. Na odôvodnenie tejto požiadavky žiadateľ vo vyjadrení uviedol, že v podanom rozklade SOS/BirdLife je uvedený ako začiatok hniezdzenia vzácnych hniezdičov koniec marca, t. j. v termíne ukončenia povolenej výnimky. Žiadateľ vyjadril domnienku, že napadnuté rozhodnutie ministerstva v tomto prípade dostatočne vyriešilo možnosť ochrany týchto druhov vtáctva, a to možnosťou obmedzenia alebo pozastavenia povolených činností po vyhodnotení aktuálnej situácie (podmienka č. 1). Zrušenie možnosti ochrany rybárskeho revíru Štrkovisko Dubnička s nevelkou rozlohou počas obdobia najvyššieho výskytu zimujúcich jedincov kormorána kvôli hniezdnej sezóne, začínajúcej až koncom marca, je podľa názoru žiadateľa nelogické. Žiadateľ sa vyjadril aj k tej časti rozkladu SOS/BirdLife Slovensko, v ktorej sa uvádza, že nepovolí plašenie a lov kormorána treba aj na iných lokalitách s výskytom vzácnych koloniálnych hniezdičov, pričom ide o malé lokality. Podľa tohto vyjadrenia žiadateľa zoznam rybárskych revírov, kde Slovenský rybársky zväz požadoval povolenie plašiť a loviť kormorána veľkého, pripomienkovala ŠOP SR, a to práve s dôrazom na vyhlásené chránené vtáčie územia. Vzhľadom na nejasnú špecifikáciu "iných lokalít" sa žiadateľ domnieva, že ďalšia identifikácia rybárskych revírov, kde bude na základe podaného rozkladu SOS/BirdLife potrebné zrušiť plašenie a lov kormorána, bude zbytočným predlžovaním povoloacieho konania. To môže viesť k nárastu škôd na rybách v rybárskych revíroch, pretože platnosť aktuálnej výnimky končí 31. 3. 2015.

Ministerstvo v súlade s § 57 ods. 2 správneho poriadku predložilo listom č. 2415/2015-2.3 z 15. 4. 2015 rozklad, napadnuté rozhodnutie a príslušný spisový materiál odvolaciemu orgánu, oprávnenému rozhodnúť o rozklade v zmysle § 61 správneho poriadku.

SOS/BirdLife listom č. 115/2015/JR zo 14. 8. 2015 predložila doplňujúce stanovisko k rozkladu žiadateľa, ktorým doplnila svoje predchádzajúce stanovisko k rozkladu žiadateľa z 20. 3. 2015. V tomto stanovisku SOS/BirdLife navrhla zmeny v bode B a C výroku napadnutého rozhodnutia ministerstva. Súhlasila s povolením celoročne rušiť kormorána veľkého a úmyselne ho usmrcovať na chovných rybárskych revíroch a navrhla nepovoliť výnimku z podmienok jeho ochrany na lokalitách Močianský ostrov, Senianske rybníky, Gortva, VN Maňa, VN Slňava, CHVÚ Dubnické štrkovisko, na objektoch vodného diela Gabčíkovo, na hlavnom koryte toku rieky Dunaj, okrem oblastí ústí riek Morava, Váh, Hron a Ipel', vymedzených vzdialenosťou 100 metrov brehovej línie koryta rieky Dunaj v smere po prúde a 100 metrov proti prúdu vlastného ústia.

Osobitná komisia ministra životného prostredia Slovenskej republiky pre konanie vo veciach rozkladov (ďalej len "osobitná komisia") preskúmaním podaných rozkladov zistila, že obidva rozklady - žiadateľa aj SOS/BirdLife - spĺňajú podmienky podľa správneho poriadku, čo do včasnosti a prípustnosti ich podania. Osobitná komisia preto v súlade s § 59 ods. 1 správneho poriadku preskúmala napadnuté rozhodnutie ministerstva v celom rozsahu s týmito závermi:

Kormorán veľký je podľa § 33 ods. 3 zákona o ochrane prírody chráneným druhom živočícha.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o ochrane prírody chráneného živočícha je zakázané

- a) úmyselne odchytať v jeho prirodzenom areáli,
- b) úmyselne zraňovať alebo usmrcovať v jeho prirodzenom areáli,
- c) úmyselne rušiť v jeho prirodzenom areáli, najmä v období hniezdenia, rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo migrácie,
- d) medzidruhovo krížiť vrátane krížencov,
- e) držať, prepravovať, predávať, vymieňať alebo ponúkať na predaj alebo výmenu.

Podľa § 40 ods. 2 zákona o ochrane prírody orgán ochrany prírody môže povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, len ak neexistuje iná ekonomicky a technicky realizovateľná alternatíva a výnimka neohrozí zabezpečenie priaznivého stavu ochrany populácie dotknutého druhu v jeho prirodzenom areáli.

Podľa § 40 ods. 3 zákona o ochrane prírody výnimku podľa § 40 ods. 2 zákona o ochrane prírody možno povoliť

- a) v záujme ochrany dotknutých druhov alebo ochrany prírodných biotopov,
- b) pri predchádzaní závažných škôd na úrode, hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb, vodnom hospodárstve a ak sa výnimka nevzťahuje na druhy voľne žijúcich vtákov, aj pri predchádzaní závažných škôd na inom type majetku,
- c) v záujme verejného zdravia alebo verejnej bezpečnosti ľudí a ak sa výnimka nevzťahuje na druhy voľne žijúcich vtákov, aj v záujme iných nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu vrátane tých, ktoré majú sociálny alebo hospodársky charakter a tých ktoré majú priaznivé dôsledky zásadného významu na životné prostredie,

- d) na účely výskumu a vzdelávania, obnovy populácie dotknutých druhov a ich navrátenia do biotopov alebo na ich pestovanie alebo chov v ľudskej opatere nevyhnutný na tieto účely,
- e) na odber, odchyt alebo držbu jedincov v malom počte za prísne kontrolovaných podmienok, na selektívnom základe a v obmedzenom rozsahu.

Ministerstvo v napadnutom rozhodnutí povolilo žiadateľovi výnimku z ochrany chráneného druhu živočícha podľa § 40 ods. 3 písm. b) zákona o ochrane prírody, čiže z dôvodu predchádzania závažných škôd na chove rýb.

Osobitná komisia preskúmala, či pri vydaní rozhodnutia ministerstva boli splnené vyššie uvedené podmienky pre povolenie výnimky z ochrany chráneného druhu živočícha podľa § 40 ods. 2 a ods. 3 zákona o ochrane prírody s nasledujúcim výsledkom:

V odôvodnení rozhodnutia ministerstva sú uvedené všeobecné dôkazy, že k povoleniu výnimky z ochrany chráneného druhu na vybraných rybárskych revíroch neexistuje iná ekonomicky a technicky realizovateľná alternatíva.

Pojem "závažná škoda", použitý v zákone o ochrane prírody v ustanoveniach o výnimkách z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov (§ 40 ods. 3) a o oprávneniach člena stráže prírody (§ 76 ods. 8) nie je v právnom poriadku Slovenskej republiky bližšie určený. Je prekladom pojmu "*serious damage*", transponovaného zo Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26. 1. 2010) v znení smernice Rady 2013/17/EÚ z 13. mája 2013 (Ú. v. EÚ L 158, 10. 6. 2013). Správny orgán je preto povinný posudzovať každý prípad povoľovania výnimky z dôvodu predchádzania závažných škôd podľa § 40 ods. 3 písm. b) zákona o ochrane prírody osobitne.

Žiadosť žiadateľa zahŕňovala celkom 1436 rybárskych revírov (z toho 111 určených na chov rýb). Žiadosť z hľadiska ochrany prírody posudzovali miestne organizačné útvary ŠOP SR. Pred vydaním súborného stanoviska ŠOP SR č. ŠOP SR/4369/2014 zo 7. 11. 2014, ktoré bolo podkladom pre vydanie rozhodnutia ministerstva, sa uskutočnili pracovné stretnutia medzi ŠOP SR a žiadateľom, na ktorých boli upresňované podklady, najmä konkretizácia lokalít, na ktorých je povolenie výnimky odôvodnené a hodnotili sa dostupné údaje o výskyte kormorána na vodných tokoch. Na základe posúdenia možného vzniku závažných škôd na rybárstve, spôsobených kormoránom veľkým, a ohrozenosti ostatných chránených druhov živočíchov, najmä vtákov, pri povolení úmyselného rušenia a úmyselného usmrčovania jedincov kormorána veľkého v jednotlivých rybárskych revíroch, ministerstvo v správnom konaní rozhodlo o povolení výnimky z podmienok ochrany kormorána veľkého v rybárskych revíroch v užívaní žiadateľa.

K námietkam žiadateľa uvedeným v rozklade podanom proti rozhodnutiu ministerstva č. 2415/2015-2.3 z 9. 2. 2015 osobitná komisia zaujala toto stanovisko:

Ministerstvo na základe sústredených podkladov, najmä stanoviska ŠOP SR, posúdilo odôvodnenosť povolenia výnimky z podmienok ochrany kormorána veľkého z hľadiska potreby ochrany rýb v rybárskych revíroch v užívaní Slovenského rybárskeho zväzu. Zhodnotilo však aj

riziká a možné dôsledky plašenia a odstrelu kormorána veľkého v hniezdnom období na ostatné chránené druhy vodných a pri vode žijúcich vtákov, a preto žiadateľovi povolilo výnimku vo vymedzenom období roka - od 1. 9. do 31. 3. kalendárneho roka. Ministerstvo takto umožnilo žiadateľovi vykonávať účinné opatrenia v ročnom období s najvyšším počtom jedincov kormorána veľkého a s najväčším predačným tlakom na populácie rýb v rybárskych revíroch, zároveň však vytvorilo predpoklady na ochranu jeho ojedinelých hniezdných lokalít a ochranu jedincov miestnej populácie tohto druhu na Slovensku.

K námietkam žiadateľa, že pri nepovolení celoročnej výnimky z podmienok ochrany kormorána veľkého, bude nútený žiadať štát o náhradu škody, vzniknutej chráneným živočíchom a bude musieť zabezpečovať rybie násady nákupom od iných subjektov, a to aj v zahraničí, čo znižuje mieru sebestačnosti, ale najmä spôsobuje riziká v oblasti prenosu nákazlivých vírusových ochorení, osobitná komisia uviedla nasledovné:

Podľa § 97 ods. 1 písm. d) zákona o ochrane prírody štát zodpovedá za podmienok, v rozsahu a spôsobom ustanoveným týmto zákonom za škodu spôsobenú na území Slovenskej republiky živočíchmi, ktorých zoznam ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom na rybách chovaných na hospodársky chov rýb (§ 2 ods. 2 písm. f) zákona o rybárstve) v rybníkoch (§ 2 ods. 2 písm. d) zákona o rybárstve), rybochovných zariadeniach (§ 2 ods. 2 písm. e) zákona o rybárstve) alebo malých vodných nádržiach osobitne vhodných na chov rýb (§ 31 ods. 2 zákona o rybárstve). Takto určeným chráneným živočíchom podľa § 39 ods. 1 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, je aj kormorán veľký. Z § 97 ods. 1 písm. d) zákona o ochrane prírody vyplýva, že predmet náhrady škody podľa žiadosti žiadateľa je spravidla iný, ako ustanovuje zákon o ochrane prírody. V prípade prevažnej väčšiny rybárskych revírov (vrátane rybárskych revírov, určených na chov rýb) nejde o škody spôsobené kormoránom na rybách, chovaných na hospodársky chov rýb.

Osobitná komisia sa stotožnila s požiadavkou žiadateľa, aby mohol v chovných rybárskych revíroch kormorána celoročne nielen plašiť, ale aj usmrcovať. Prihliadla tak aj na návrh SOS/BirdLife v doplňujúcom stanovisku k rozkladu žiadateľa č. 115/2015/JR zo 14. 8. 2015. Podľa týchto podkladov sa v období od 1. 4. do 31. 8. na niektorých slovenských lokalitách vyskytujú desiatky nehniezdiacich kormoránov (väčšinou jednorôčné vtáky), ktoré môžu spôsobovať závažné škody na chove rýb. Táto zmena nebude mať vplyv na hniezdnú populáciu kormorána veľkého a nebude vyrušovať kormorány veľké v ich hniezdení.

Žiadateľovej požiadavke povoliť úmyselne rušiť kormorána veľkého v rybárskych revíroch VN Tachty, VN Martinová, VN Hostice, VN Chrámec a VN Bottovo od 1. 4. do 1. 11. a na vodnej nádrži Slňava od 1. 10. do 31. 3. kalendárneho roka osobitná komisia navrhla nevyhovieť. Z podkladov ŠOP SR a SOS/BirdLife ide o lokality s významom pre hniezdenie vodných a pri vode žijúcich druhov vtákov. Rybársky revír VN Slňava je chráneným areálom a chráneným vtáčím územím a predstavuje významnú oddychovú lokalitu chránených druhov vtákov pri ich jarných a jesenných migráciách, s veľkým významom aj pre hibernujúce (zimujúce) druhy.

Nepovolenie výnimky z podmienok ochrany kormorána veľkého sa týka aj viacerých rybárskych revírov na rieke Dunaj a objektoch sústavy vodných diel Gabčíkovo, teda lokalít, na ktorých by pri jeho úmyselnom rušení a úmyselnom usmrcovaní mohlo dochádzať aj k rušeniu a usmrčovaniu vzácného kormorána malého. Tieto lokality predstavujú jediné pravidelné zimoviská kormorána malého na Slovensku, ktorý sa na zhromaždiskách vyskytuje v zmiešaných krdľoch spolu s kormoránom veľkým.

K podanému rozkladu SOS/BirdLife proti rozhodnutiu ministerstva zaujala osobitná komisia toto stanovisko:

Osobitná komisia zmenou rozhodnutia ministerstva vyhovela námietkam SOS/BirdLife, týkajúcim sa rybárskych revírov na rieke Dunaj. Stotožnila sa s odôvodnením SOS/BirdLife uvedeným v podanom rozklade a v stanovisku SOS/BirdLife zo 14. 8. 2015.

Vyhovela aj požiadavke SOS/BirdLife na účinnú ochranu druhov a biotopov v Chránenom vtáčom území Dubnické štrkovisko. Zaradenie rybárskeho revíru Štrkovisko Dubnička do zoznamu revírov, v ktorých sa nepovoľuje výnimka z podmienok ochrany kormorána, má prispieť k účinnej ochrane hniezdiacej kolónie chavkoša nočného (*Nycticorax nycticorax*) a ostatných chránených druhov na tejto lokalite stredného Považia.

Na návrh osobitnej komisie boli upravené a zmenené podmienky povolenia výnimky, určené ministerstvom podľa § 82 ods. 12 zákona o ochrane prírody vo výroku napadnutého rozhodnutia.

Z rozhodnutia ministerstva bola vypustená podmienka č. 1, podľa ktorej ŠOP SR môže po zhodnotení aktuálnej situácie zimujúceho, migrujúceho a hniezdiaceho vodného vtáctva priestorovo obmedziť, resp. dočasne pozastaviť vykonávanie povolených činností. Takéto určenie právomoci v napadnutom rozhodnutí ministerstva je nenáležité, nemá oporu v zákone o ochrane prírody, ani v správnom poriadku. Ide o delegovanie právomoci na zmenu rozhodnutia, čo je v rozpore s § 89 ods. 1 zákona o ochrane prírody. Podľa tohto ustanovenia zákona o ochrane prírody orgán ochrany prírody môže ním vydané rozhodnutie z vlastného podnetu alebo na návrh účastníka konania zmeniť, ak to vyžadujú záujmy prírody a krajiny chránené zákonom o ochrane prírody. Z uvedeného vyplýva, že v prípade povolenia výnimky na rybárskych revíroch, na ktorých bude nevyhnutné priestorovo obmedziť alebo dočasne pozastaviť vykonávanie povolených činností v priebehu právoplatnosti rozhodnutia, môže tak urobiť zmenou rozhodnutia len ministerstvo, a to z vlastného podnetu alebo na návrh účastníka konania.

Osobitná komisia v rámci preskúmania napadnutého rozhodnutia prihliadala na súčasný stav a trend výskytu kormorána veľkého na vodných tokoch Slovenska a na uplatňovaný spôsob ochrany rýb a rybárstva v štátoch Európskej únie.

Vzhľadom na uvedené bolo rozhodnuté tak, ako sa uvádza vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu sa v zmysle § 61 ods. 2 správneho poriadku nemožno odvolať. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom.

Peter Žiga
minister životného prostredia
Slovenskej republiky

Prílohy rozhodnutia:

Príloha č. 1 - Zoznam lovných rybárskych revírov v užívaní Slovenského rybárskeho zväzu, v ktorých sa nepovoľuje výnimka úmyselne usmrcovať a úmyselne rušiť kormorána veľkého

Príloha č. 2 – Zoznam chovných rybárskych revírov v užívaní Slovenského rybárskeho zväzu

Rozhodnutie sa doručuje:

1. Slovenský rybársky zväz - Rada Žilina, Andreja Kmet'a 20, 010 55 Žilina
2. Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko, Mlynské nivy 41, 821 09 Bratislava

Na vedomie:

1. Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, Ľ. Štúra č. 3, 010 01 Žilina
2. Okresný úrad Trnava, odbor starostlivosti o životné prostredie, Kollárova 8, 917 02 Trnava
3. Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie, Janka Kráľa 124, 935 01 Nitra
4. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. Ľ. Štúra 1, 974 01 Banská Bystrica
5. Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, Komenského 52, 040 01 Košice
6. Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov
7. Okresný úrad Bratislava, odbor starostlivosti o životné prostredie, Karloveská 2, 842 19 Bratislava
8. Okresný úrad Trenčín, odbor starostlivosti o životné prostredie, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
9. Štátna ochrana prírody SR, Tajovského 28/B, 974 01 Banská Bystrica

10. Slovenská inšpekcia životného prostredia, IŽP Banská Bystrica, odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny, Partizánska cesta 94, P. O. Box 307, 974 01 Banská Bystrica
11. Slovenská inšpekcia životného prostredia, IŽP Košice, odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny, Rumanova 14, 040 00 Košice
12. Slovenská inšpekcia životného prostredia, IŽP Žilina, odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny, Legionárska 5, P. O. Box 163, 012 05 Žilina
13. Slovenská inšpekcia životného prostredia, IŽP Bratislava, odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny, Hanulova 5/D, P. O. Box 45, 840 02 Bratislava
14. Ministerstvo pôdohospodárstva a regionálneho rozvoja SR, sekcia lesnícka, odbor štátnej správy lesného hospodárstva a poľovníctva, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava
15. Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia vôd, oddelenie štátnej správy rybárstva, TU
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej správy ochrany prírody (príloha – spisová dokumentácia)